ΕΛΛΗΝΙΚΗ **Δ**ΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ **ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ**
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
Φορμίωνος 83, Καισαριανή, τ.κ. 161 21. Τηλ. 210-7224123 fax.: 210-7223584
(Internet) http: //www.imkby.gr - (e-mail) info@imkby.gr

Ἀριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/578 **Ἐν Καισαριανῇ τῇ 2ᾳ Δεκεμβρίου 2024**

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 3 0 8η

Πρός

τούς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καί Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους Πρεσβυτέρους

τούς Ἱεροκήρυκες καί τούς Ἐφημερίους

τόν Ἱερολογιώτατο Διάκονο

καί τίς Ὁσιώτατες Μοναχές

τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ

Προσεγγίζοντες καί πάλι τίς μεγάλες καί πολυσήμαντες ἑορτές τῆς θείας ἐπιφανείας πού ἑορτάζουμε τήν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο καί τήν εἰσοδό Του στήν δημιουργία Του μέ τήν Σάρκωση τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ κρίνουμε ἀναγκαῖο νά ἐμβαθύνουμε στό νόημα τῆς ἑορτῆς.

Πρός τοῦτο ἀπευθύνουμε τήν ἀνά χείρας ἑόρτιο ποιμαντορική Ἐγκύκλιό μας πού ἐκτείνεται σέ δύο μέρη.

Στό πρῶτο μέρος ἐρευνοῦμε τό νόημα τῆς θείας Συγκαταβάσεως

Στό δεύτερο μέρος δίδουμε ὁδηγίες γιά τή διακονία μας αὐτή τήν ἑορταστική περίοδο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Ἀ . Η ΘΕΙΑ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΣΙΣ

Ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ δευτέρου τῆς Παναγίας Τριάδος προσώπου, αὐτὴ εἶναι ἡ συγκατάβασις. Θὰ ἔλεγε κανείς, ὅτι ἀφ᾽ ἧς στιγμῆς, πρὸ χρόνων αἰωνίων, λαμβάνεται ἡ ἀπόφασις τῆς ἐνανθρωπήσεως αὐτῆς, ἀπὸ τότε ἀρχίζει ἡ συγκατάβασις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ᾽Απὸ τὴν ὥραν ὅμως κατὰ τὴν ὁποίαν γίνεται τὸ μέγα μήνυμα ἀπὸ τὸν ᾽Αρχάγγελον τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν Παρθένον Μαρίαν, καὶ τῆς λέγεται ρητῶς ὅτι «*συλλήψει ἐν γαστρὶ καὶ τέξει υἱόν*» (Λουκ. ά 31), ἀπὸ τότε ἀρχίζει οὐσιαστικῶς ἡ συγκατάβασις. Καὶ τὸ μέγα καὶ θεῖον γεγονὸς ποὺ ἑορτάζομεν κατὰ τὴν σημερινὴν μεγάλην ἡμέραν, ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν ᾽Ιησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ἀρχὴ συγκαταβάσεώς του.

* * * * *

Συγκατάβασις. Τί εἶναι συγκατάβασις; Συγκατάβασις εἶναι τὸ νὰ καταδεχθεῖ ὁ μέγας νὰ γίνει μικρός. Ὁ πλούσιος πτωχός. Ὁ ἐπίσημος ἄσημος. Ὁ τιμώμενος καὶ ὑμνούμενος καὶ δοξαζόμενος θεληματικῶς νὰ καταλήξει περιφρονούμενος καὶ βλασφημούμενος καὶ ἀτιμαζόμενος. Ὁ πανίσχυρος καὶ ἔνδοξος βασιλεὺς ἑκουσίως νὰ εὑρεθεῖ στοὺς δρόμους παραπεταμένος, χωρὶς ἐξουσίαν, χωρὶς πορφύραν βασιλικήν, χωρὶς αἴγλην καὶ δόξαν ἡγεμονικήν, χωρὶς ὑπηκόους, χωρὶς στρατούς, χωρὶς βασιλικὴν ἐμφάνισιν καὶ εὐπρέπειαν. Χωρὶς τὰ σύμβολα τῆς βασιλικῆς Μεγαλειότητός του. Νὰ εὑρεθεῖ πτωχὸς καὶ γυμνὸς καὶ ἔρημος, ὁ βασιλεύς. Γεμᾶτος χλεύην καὶ ὀνειδισμούς, ὁ βασιλεύς. Μὲ κατάρας καὶ ἀναθέματα καὶ ἀπειλάς, μὲ ἐμπτυσμοὺς καὶ ραπίσματα καὶ σταυροὺς καὶ θανάτους, ὁ βασιλεύς. Ὁ καλός, ὁ ἀγαθός, ὁ δίκαιος, ὁ προστάτης καὶ ὑπερασπιστὴς τοῦ λαοῦ του βασιλεύς. Καὶ ὅπως εἴπαμε, ὄχι βιαζόμενος, ἀλλ᾽ ἑκουσίως νὰ ρίχνει τόσον κάτω τὸν ἑαυτόν του, μόνος του, θεληματικῶς ὑποβάλλων τὸν ἑαυτόν του στὴν ἄκραν ταπείνωσιν, στὴν ἐσχάτην πτωχείαν, σέ ἀπερίγραπτον στέρηση. Μόνος του καὶ πρὸς ἕνα μέγαν, μέγιστον, ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον σκοπόν. Νὰ σώσει. Νὰ σώσει ἄλλους ἀπὸ τὴν πτωχείαν καὶ τὴν στέρησιν. Νὰ τοὺς σώσει ἀπὸ τὴν κατάραν καὶ τὸν ὀνειδισμόν. ᾽Απὸ τὴν καταδίκην. ᾽Απὸ τὸν θάνατον τὸν οἰκτρόν. Γιὰ νὰ σώσει τοὺς δούλους του, νὰ σώσει τοὺς ὑπηκόους του, αὐτοὺς τοὺς ἐχθρούς του, αὐτοὺς νὰ σώσει, τοὺς ἐχθρούς του νὰ ἀνυψώσει. Γιὰ τὸν λόγον τοῦτον γίνεται ὁ μέγας μικρός. Καὶ ὁ πλούσιος πτωχὸς καὶ ἔρημος καὶ γυμνός. Καὶ ὁ ἔνδοξος, ὁ πανένδοξος ἄσημος καὶ ἄδοξος καὶ περιφρονημένος. Καὶ φθάνει ἀπὸ τὸ σπήλαιον καὶ τὴν φάτνην ὡς τὸν σταυρὸν καὶ τὸν θάνατον. ᾽Απὸ τὰ σπάργανα ὡς τὸν ἀκάνθινον στέφανον. ᾽Απὸ τὸ ψῦχος τοῦ σπηλαίου στὴν παγερότητα τοῦ τάφου. Αὐτὸ εἶναι συγκατάβασις. Ὅλη αὐτὴ ἡ μεγάλη καὶ μακρὰ καὶ

ὀδυνηρὰ χειρονομία καὶ προσφορά του στὸν ἄνθρωπον, αὐτὴ εἶναι ἡ συγκατάβασίς του.

*****

Συγκατάβασις, μόνον γιὰ τὸν Θεὸν ποὺ γίνεται ἄνθρωπος, γιὰ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπον, μόνον γἰ αὐτὸν δύναται νὰ λογισθεῖ καὶ νὰ λεχθεῖ. Σέ ἄνθρωπον πῶς νὰ λογισθεῖ συγκατάβασις; Ὅσον ὑψηλὰ καὶ ἂν στέκει ὁ ἄνθρωπος καὶ ὅσον χαμηλὰ καὶ ἂν καταβεῖ, καὶ βασιλεὺς πανίσχυρος καὶ ἔνδοξος ἂν εἶναι καὶ γίνει δοῦλος, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσει τοὺς ὑπηκόους του, οὐσιαστικῶς δὲν συγκαταβαίνει. Δείχνει ἐπιείκειαν, δείχνει στοργὴν καὶ ἀγάπην, ἀλλὰ δὲν συγκαταβαίνει. Γιατί; Διότι ἄνθρωπος εἶναι καὶ αὐτός, ὅπως καὶ οἱ ὑπήκοοί του. Θνητὸς καὶ γυμνὸς καὶ ἀσθενὴς ὅπως καὶ ὅλοι οἱ συνάνθρωποί του. Καὶ δοῦλος ἂν γίνει, δὲν συγκαταβαίνει, διότι δοῦλος εἶναι καὶ αὐτός, τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ οὐσίας, μὲ τοὺς ὑπηκόους του, σύνδουλος τους. Ἡ συγκατάβασις, λοιπόν, μόνον στὸν Θεὸν βλέπεται καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν πραγματοποιεῖται. Συγκατάβασις ὄχι ἁπλῶς νοητή, ἀλλὰ συγκατάβασις πραγματική, ἀσυλλήπτου βάθους καὶ ἐκτάσεως καὶ ἀξίας. Δὲν τὴν χωρεῖ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς τὴν συγκατάβασιν τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Τὸ μυστήριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἁπλῶς λέγει πῶς ὁ ἄπειρος καὶ ἄναρχος Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος σαρκούμενος ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ γεννώμενος ἐν τῷ Σπηλαίῳ, γιὰ νὰ σώσει τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, τὸ μυστήριον τοῦτο εἶναι ἀσύλληπτον καὶ ἀκατανόητον. Ὅσον σοφή, ὅσον ἰσχυρά, καὶ ἂν εἶναι, καὶ ὅσον καὶ ἂν πιεσθεῖ ἡ σκέψις σου, ἄνθρωπε, ποτὲ δὲν θὰ τὸ συλλάβει τὸ μυστήριον τοῦτο. «*Κεκρυμμένον μυστήριον καὶ ἀγγέλοις ἀγνώριστον*», «*τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν*» (Κολοσ. ά 26). Εἶναι μυστήριον συγκαταβάσεως. Εἶναι συγκατάβασις συγκινητικὴ καὶ διδακτική.

Καὶ ἡ Γέννησις ἡ ἐμφανὴς συγκατάβασις, ἡ πρώτη βαθμίς, ἡ ἀφετηρία τῆς συγκαταβάσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ.

* * * * *

Λοιπόν, «*Δεῦτε, πιστοί, ἐπαρθῶμεν ἐνθέως καὶ κατίδωμεν συγκατάβασιν θεϊκὴν ἄνωθεν ἐν Βηθλεὲμ πρὸς ἡμᾶς ἐμφανῶς*». Συγκατάβασις θεϊκή. Καὶ συγκατάβασις πρὸς ἐμᾶς. Γιὰ σὲνα καὶ γιά μένα, ἄνθρωπε, ὁ Θεὸς «*ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν*» καὶ γίνεται ἄνθρωπος, ὁ Δεσπότης δοῦλος, ὁ Κύριος διάκονος καὶ ὑπηρέτης, ὁ ᾿Αθάνατος θνητός, ὁ Βασιλεὺς τῶν ᾿Αγγέλων δοῦλος τῶν ἀνθρώπων, «*ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσωμεν*» (Β΄ Κορινθ. ἡ 9). Γιὰ σὲνα καὶ γιά μένα, Χριστιανέ, γεννᾶται στὸ ἔρημον Σπήλαιον καὶ ἀνακλίνεται στὴν κρύαν Φάτνην σήμερον «*ὁ ἔχων θρόνον Οὐρανὸν καὶ ὑποπόδιον τὴν γῆν*» καὶ ἔπειτα σ' ὅλην του τὴν ζωὴν νὰ μὴν ἔχει «*ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει*» καὶ νὰ στερῆται, καὶ νὰ διώκεται, καὶ νὰ πάσχει, γιὰ νὰ φθάσει στὸν Σταυρὸν καὶ τὸν θάνατον. Γιὰ σὲνα καὶ γιά μένα. Γιὰ τὴν σωτηρίαν σου, καὶ γιὰ τὴν σωτηρίαν μου. Γιὰ σὲνα καὶ γιά μένα ἑκουσίως συγκαταβαίνει, γιὰ νὰ μᾶς δωρήσει ἀντὶ τῆς λύπης τὴν χαράν, ἀντὶ τοῦ πόνου τὴν ἐλπίδα, ἀντὶ τῆς ἀγωνίας τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν ζωὴν ἀντὶ τοῦ θανάτου καὶ ἀντὶ τῆς γῆς τὸν Οὐρανόν. Ποία ἀγάπη, ποία εὐσπλαγχνία, ποία ἀγαθότης καὶ φιλανθρωπία ἡ συγκατάβασις αὐτή! Ἄνθρωπε, δὲν σὲ συγκινεῖ τὸ μυστήριον τοῦτο; Δὲν συγκλονίζει τὴν καρδίαν σου τὸ μέγα τῆς θείας ἀγάπης γεγονός, γιὰ νὰ τὴν γεμίσει ἀπὸ πίστιν, ἀπὸ ἀγάπην, ἀπὸ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν συγκαταβάντα Κύριον καὶ Θεόν σου; Ἄνθρωπε, συγκατάβασις θεϊκή, καὶ δὲν σὲ διδάσκει; Ὁ Θεὸς ταπεινώνεται καὶ συγκαταβαίνει πρὸς τοὺς δούλους του καὶ σὺ μένεις ἀγέρωχος καὶ ἀκατάδεκτος πρὸς τοὺς συνδούλους σου, χωρὶς μακροθυμίαν καὶ ἐπιείκειαν στίς ἀδυναμίες τους; Τί εἶσαι; Πλούσιος εἶσαι; Σοφὸς εἶσαι; Ἄρχων εἶσαι;

Βασιλεὺς εἶσαι; Ὅ,τι καὶ ἂν εἶσαι, «*γῆ καὶ σποδὸς*» εἶσαι. Σήμερα εἶσαι καὶ αὔριον δὲν εἶσαι. Ταπεινώσου, λοιπόν, κοινὲ θνητέ, καταδέξου τοὺς συνανθρώπους σου, ἀγάπησέ τους καὶ συμπόνεσέ τους τοὺς συναμαρτωλούς σου. Πορεύου πρὸς τοὺς συνδούλους σου, πρόσφερε τίς ὑπηρεσίες σου, τὴν βοήθειάν σου, τὴν στοργήν σου. Πήγαινε τώρα μάλιστα τίς ἅγιες τῶν Χριστουγέννων ἡμέρες μὲ ταπείνωση, μὲ καταδεκτικότητα, μὲ καρδίαν ἀνοικτήν, μὲ δῶρα, μὲ χαρὰν στοὺς πονεμένους ἀδελφούς σου. Ἰδοὺ ἡ ἄκρα συγκατάβασις. Δέν σέ ἐμπνέει; Δέν σέ συγκινεῖ;;

*** * * * ***

Ἀ . Η ΠΡΟΑΙΩΝΙΟΣ ΒΟΥΛΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

«*Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον*».

Καὶ ὁ Σωτὴρ ἦλθεν. Ἦλθεν «*ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου*», κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἦλθεν ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ Πατρός, Υἱὸς μονογενὴς ὑπάρχων αὐτὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν ἦλθε; «*Ἵνα, τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσει, ἵνα (ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι) τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν*».

Ναί, ἀλλὰ γιὰ νὰ γίνει τοῦτο, νὰ ἐκπληρωθεῖ δηλαδὴ ὁ μέγας καὶ ἅγιος, ὁ φιλάνθρωπος καὶ σωτήριος σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς του, βλέπομεν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ «*γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον*», μᾶς λέγει κατὰ τὴν πανέορτον ταύτην ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ὁ μέγας Ἀπόστολός του, ὁ θεῖος Παῦλος. Κατὰ τὴν σημερινήν, λοιπόν, μεγάλην ἑορτήν μας ἂς στρέψωμεν τὸν λόγον στὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Θεοῦ-Λόγου καὶ τίς συνθῆκες, ὑπὸ τίς ὁποῖες ἐγεννήθη ὁ Κύριος τῆς δόξης.

1.Τὸν Υἱὸν τὸν ἐξαπέστειλεν ὁ Πατήρ. Ὁ Θεός Πατὴρ εἶναι ἡ ἄπειρος ἀγάπη, ἀφοῦ «*ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστί*», ἀλλά ταυτόχρονα καὶ ἡ ἄπειρος ἀγαθότης καὶ εὐσπλαγχνία καὶ φιλανθρωπία. Εἶδε τὸν ἄνθρωπον ἁμαρτωλὸν ὁ οὐράνιος καὶ φιλάνθρωπος Πατήρ, τὸν εἶδε ἔνοχον, τὸν εἶδε κατάδικον συρόμενον ἀπὸ τὰ ψυχοφθόρα πάθη του στὸν κατήφορον τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν ἄβυσσον τῶν κακῶν του. Τὸν εἶδε δεσμώτην τοῦ θανάτου καὶ κατάδικον τοῦ ἅδου. Ποῖον; Ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἐδημιούργησεν ὡς ἔξοχον πλάσμα καὶ λαμπρὸν δημιούργημά του. Εἶδε στὴν ἐξαχρείωσιν καὶ τὴν φθορὰν πεσμένην τὴν δικήν του εἰκόνα. Εἶδε τὸν Παράδεισόν του κλεισμένον ἐξ αἰτίας της παραβάσεως τοῦ ἀνθρώπου. Εἶδε τὸν σατανᾶν, τὸν ἄσπονδον ἐχθρόν του, κύριον καὶ φοβερὸν ἐξουσιαστὴν τοῦ ἀνθρώπου. Σ’ αὐτὴν τὴν φοβεράν, τὴν δεινὴν κατάστασιν εἶδε τὸν ἄνθρωπον ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ καὶ τὸν εὐσπλαγχνίσθηκε, τὸν ἐπόνεσε, τὸν συνεπάθησε, ὅσον ἔπρεπε καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν σώσει νὰ τὸν ἀνασύρει ἐκ τοῦ βυθοῦ τῶν κακῶν του, νὰ τὸν ἀπολυτρώσει ἀπὸ τὴν τυραννίαν τῶν παθῶν του, νὰ τὸν ἁρπάξει ἀπὸ τά νύχια τοῦ ἐχθροῦ διαβόλου, καὶ νὰ τὸν σώσει στίς δικές του πανευσπλάγχνους ἀγκάλες. Καὶ ἀπέστειλε, λοιπόν, τὸν Υἱόν του σωτῆρα καὶ λυτρωτήν του. Δὲν τὸν ἐβίασε κανεὶς τὸν Θεὸν στὴν σωτήριον αὐτὴν ἀποστολήν. Κανεὶς δέν παρεκάλεσε πρὸς τοῦτο τὸν Πατέρα. Μόνος του ἐκεῖνος τὸ ἠθέλησε. Μόνος του ἐκεῖνος τὸ ἀπεφάσισε. Μόνος του ἐκεῖνος τὸ ἐνήργησε καὶ μόνος του ἐκεῖνος ἀπὸ μόνην τὴν ἀγάπην καὶ φιλανθρωπίαν του κινούμενος, ἀπέστειλεν στὸν κόσμον τὸν Υἱόν του.

2-Ὁ Πατὴρ τὸν Υἱὸν ἐξαπέστειλε. Ὁ λόγος ἔτσι ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν καὶ πρέπει νὰ τονισθεῖ καὶ νὰ κατανοηθεῖ. Ὁ οὐράνιος Πατὴρ γιὰ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν καταστήσει υἱόν του καὶ τέκνον

τῆς βασιλείας του, τὸν Υἱόν του, τὸν μονογενῆ Υἱόν του ἐξαπέστειλε σωτῆρα τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν ὑπῆρχε καὶ ἄλλος τρόπος, ἄλλο μέσον, ἄλλο πρόσωπον σωτηρίας γιὰ τὸν ἄνθρωπον; Ἂν ὑπῆρχε; Τί εἶναι ἄγνωστον: Τί καὶ ἀδύνατον στὴν σοφίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Πανσόφου καὶ Παντοδυνάμου Θεοῦ; Τὰ πάντα καὶ γνωστὰ εἶναι καὶ τὰ πάντα δυνατά. Ἀλλ' ἐδῶ ἐσκέφθη καὶ ἀπεφάσισε καὶ ἐνήργησεν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἡ ἄπειρος ἀγάπη. Αὐτὴ ἀπεφάσισε, αὐτὴ ἐνήργησε, αὐτὴ ἐπρόσταξε. Καὶ ἐπρόσταξεν ὄχι Ἄγγελος, ὄχι Ἀρχάγγελος, ὄχι Προφήτης, ὄχι Ἅγιος. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐπρόσταξεν ὁ Υἱὸς νὰ σώσει τὸν πεσόντα ἄνθρωπον, ὁ Υἱὸς ὁ συνάναρχος μὲ τὸν Πατέρα, ὁ συναΐδιος, ὁ ὁμόδοξος καὶ ὁμόθρονος, ὁ δημιουργὸς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖνος ποὺ ἐδημιούργησε ἀθῶον καὶ ἄκακον καὶ εὐδαίμονα τὸν ἄνθρωπον, ἐκεῖνος νὰ ἀναδημιουργήση τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἐμπαθῆ καὶ δυστυχῆ ἄνθρωπον. Αὐτὸς ποὺ μὲ τά χέρια του τὸν ἔπλασε «*χοῦν λαβών ἀπὸ τῆς γῆς*», αὐτὸς τώρα νὰ ἁπλώσει τά χέρια του ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, νὰ πάθει, νά σταυρωθεῖ, νὰ χύσει τὸ αἷμα του τὸ πανάγιον καὶ μέ τὸ αἷμα τῆς θυσίας του τώρα νὰ ἀναμορφώσει τὸν ἄνθρωπον, νά τὸν ἐπαναφέρει στὴν ἀρχαίαν δόξαν καὶ εὔκλειαν· νά τὸν ἀνεβάσει ἀπὸ τὴν γῆν, ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν ἅδην, στόν πάμφωτον οὐρανόν. «*Οὐκ ἄγγελος, οὐκ ἄνθρωπος*», ἀλλὰ γιὰ νὰ εἶναι βεβαία, ἀσφαλής, αἰωνία καὶ ἔνδοξος ἡ σωτηρία, «*αὐτὸς ὁ Κύριος ἔσωσεν ἡμᾶς*», ὁ Μονογενὴς Υἱὸς ἀποσταλεὶς ἀποκλειστικῶς ἐκεῖνος ἀπὸ τὸν πανάγαθον Πατέρα. Ἔτσι «*ὁ Πατὴρ ηὐδόκησεν, ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο καὶ ἡ Παρθένος ἔτεκε Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα*».

3-«Ὁ Λ ό γ ο ς σ ὰ ρ ξ έ γ έ ν ε τ ο», ὁ Θεὸς ἄνθρωπος-Θεάνθρωπος. Ὁ Ἀπόστολος μᾶς εἶπε· «*Γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον*». Ἐγεννήθη ἀπὸ γυναῖκα, τὴν Παναγίαν Παρθένον, τὴν Ἀειπάρθενον Κόρην, ἀφοῦ θεία ἡ

καταγωγὴ ἐκείνου καὶ ἐκ Πνεύματος Ἁγίου ἡ συλληψίς του καὶ ᾽Αναμάρτητος καὶ Ἅγιος τῶν ἁγίων καὶ ἐν ἁγίοις ἐπαναπαύεται. Καὶ ἐγεννήθη ὑπὸ τίς πλέον ταπεινές συνθῆκες τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, πτωχός, ἔρημος, ἄσημος, ἄγνωστος ἐν μέσῳ ἀγνώστων, στὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ καὶ τὴν Φάτνην τῶν ἀλόγων. Καὶ ἔδειχνε μὲν ὁ ᾽Αστὴρ τῶν Μάγων καὶ ἡ παρουσία τοῦ Ἀγγέλου καὶ οἱ Ψαλμωδίες τῆς οὐρανίου στρατιᾶς μὲ τὸ «*Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ*» τὴν θείαν καταγωγὴν τοῦ γεννηθέντος καὶ τὴν παρουσίαν τοῦ Οὐρανίου κόσμου κατὰ τὴν γέννησίν του. ᾽Αλλὰ τὸ Σπήλαιον καὶ ἡ Φάτνη, τὰ σπάργανα καὶ τὰ ράκη, οἱ Ποιμένες καὶ οἱ Μάγοι, τὸ γάλα τῆς Μητρός, τὰ δῶρα τῶν Μάγων, ἡ προσαγωγή στὸν ναὸν καὶ τοῦ Συμεὼν οἱ προφητεῖες, οἱ Φαρισαῖοι καὶ ὁ αἱμοσταγὴς Ἡρώδης, ἡ σφαγή τῶν νηπίων καὶ ἡ φυγή στήν Αἴγυπτον, παρουσίαζαν καὶ τὰ ἀνθρώπινα χαρακτηριστικὰ τοῦ τεχθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὰ προδιέγραφαν τὴν σκληρήν καὶ ὀδυνηρήν ζωὴν ποὺ θὰ διήρχετο ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὴν αἱματηρήν θυσίαν στὴν ὁποίαν θὰ ὑπέβαλε τὸν ἑαυτόν του, τὸν σκληρὸν θάνατον στὸν ὁποῖον θὰ κατέληγε. Μυστήριον μέγα καὶ ἀκατάληπτον. Θαῦμα θαυμάτων ἀνερμήνευτον. Ποῖος νοῦς νὰ τὸ συλλάβει; Ὁ Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος γιὰ νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπον! Ὁ Θεὸς ἐν φάτνει ἀνακλίνεται. Ὁ Θεὸς γαλακτοτροφεῖται. Ὁ Θεὸς πεινᾶ καὶ διψᾶ καὶ πάσχει καὶ ὑποφέρει καὶ σταυροῦται καὶ ἀποθνήσκει. Ποιά γλῶσσα νὰ τὸ ἑρμηνεύσει; «*Οὐ φέρει τὸ μυστήριον ἔρευναν. Πίστει μόνον τοῦτο πάντες δοξάζομεν*». Καὶ τὸ δοξάζομεν μὲ ὅλην μας τὴν ψυχήν.

Λοιπόν, μὲ αὐτὴν τὴν θερμὴν καὶ ἀκλόνητον καὶ ὁλόψυχον στὸν ἐνανθρωπήσαντα Σωτῆρα μας πίστιν ἂς ἀτενίσουμε, καὶ ἂς προσκυνήσουμε, ἂς ἑορτάσωμεν, καὶ ἂς δοξάσωμεν τὸ μυστήριον. Ἂς προσκυνήσωμεν καὶ ἂς δοξάσουμε τὸν Πατέρα Θεόν μας, διότι μᾶς ἠγάπησε καὶ μᾶς ἀπέστειλε τὸν

Υἱόν του. Ἂς προσκυνήσουμε δοξάζοντες τὸν Σωτῆρα Χριστόν μας, διότι ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη στὴν γῆν καὶ ἀπὸ τὸ σπήλαιον καὶ τὴν Φάτνην ἐπροχώρησεν στὸν Γολγοθᾶν καὶ τὸν σταυρὸν πρὸς σωτηρίαν μας. Ἂς δοξάσουμε καὶ τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐνήργησε στὴν ἁγίαν Παρθένον, ὥστε ἐξ αὐτῆς τῆς πανάγνου Κόρης νὰ γεννηθεῖ κατὰ τρόπον θαυμαστὸν καὶ μυστηριώδη ὁ θεῖος Λυτρωτής μας. Ἂς δοξάσουμε καὶ τὴν Παναγίαν Παρθένον ποὺ στάθηκε ἡ ἀξία Μητέρα νὰ μᾶς γεννήσει τὸν Σωτῆρα καὶ Κύριόν μας. Ἡ χάρις τοῦ τεχθέντος Σωτῆρος μας ἂς εἶναι πάντοτε μαζί μας. Ἀμήν.

* * * * *

Ϛ΄. Η ΣΑΡΚΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΛΟΓΟΥ

« *Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν*» (Ἰωάν. ά 14).

Τοῦτο τὸ μέγα γεγονὸς καὶ ὕψιστον θαῦμα τῆς θείας δυνάμεως καὶ ἀγαθότητος καὶ σοφίας διακηρύττει στὴν ἀρχὴν τοῦ Εὐαγγελίου του ὁ ὑψιπέτης τῆς Θεολογίας ἀετός, ὁ ἅγιος ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἀναφωνῶν πανηγυρικώτατα, ὅτι «*ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας*» (Ἰωάν. ά 14). Καὶ τοῦτο τὸ ὕψιστον θαῦμα καὶ γεγονὸς ἑορτάζομεν οἱ πιστοὶ κατὰ τὴν πανέορτον καὶ κοσμοχαρμόσυνον τῶν Χριστουγέννων ἡμέραν. Ὁ Λόγος, τὸ δεύτερον πρόσωπον τῆς Θεότητος, τῆς Παναγίας Τριάδος ὁ Εἷς, ὁ συμπαρεδρεύων τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Πνεύματι, αὐτὸς ὁ Θεός-Λόγος ἔγινε σάρξ. Χωρὶς νὰ ἀποβάλει καὶ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς θείας του φύσεως καὶ χάριτος καὶ ἐξουσίας καὶ χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψει οὐδ ἐπὶ στιγμὴν τὸν Οὐρανὸν καὶ τὸν θρόνον τῆς θεότητός του συγκατέβη μέχρις ἐμᾶς τῶν ἀνθρώπων, «*ἄνθρωπος γενόμενος*

διὰ φιλανθρωπίαν». Κατέβη ὁ Θεὸς στὴν γῆν, ἐνηνθρώπησεν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου καὶ ἔγινε τέλειος ἄνθρωπος, ὅπως ἦτο καὶ τέλειος Θεός, καὶ γεμᾶτος χάριν καὶ ἀλήθειαν, λέγει ὁ ᾽Απόστολός του, κατοίκησε μαζί μας, ὡσὰν ἕνας ὅμοιός μας καὶ ἐμεῖς οἱ μαθητές του, μολονότι ἐβλέπαμε καθημερινῶς ἄνθρωπον νὰ μᾶς συναναστρέφεται καὶ νὰ μᾶς ὁμιλεῖ, ἐν τούτοις εἴδαμε μὲ τὰ μάτια μας καὶ τὰ μεγαλεῖα τῆς θεότητός του, τὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν του, τὴν δόξαν καὶ ὑπεροχήν του ποὺ ἔδειχναν καθαρὰ πὼς αὐτὸς δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός.

Ὁ ἱερὸς τῆς ᾽Εκκλησίας ὑμνωδὸς στὸ δεύτερον τροπάριον τῶν Αἴνων τῶν Χριστουγέννων μὲ τρεῖς μικρές λιτές καὶ ἁπλές φράσεις ἀνυμνεῖ τὸ μέγα τῆς σωτηρίας μας γεγονός. «*Ὁ Πατὴρ ηὐδόκησεν, ὁ Λόγος σάρξ ἐγένετο καὶ ἡ Παρθένος ἔτεκε Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα. ᾽Αστὴρ μηνύει· Μάγοι προσκυνοῦσι· Ποιμένες θαυμάζουσι· καὶ ἡ κτίσις ἀγάλλεται*». Ὁ Θεός-Λόγος, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἔγινεν ἄνθρωπος καί, Θεὸς ὤν, ἐγεννήθη ὡς ἄνθρωπος ἐκ τῆς ἁγίας ΙΙαρθένου, γιὰ νὰ σώσει τὸν πεσόντα στὴν ἄβυσσον τῆς ἀπωλείας ἄνθρωπον. ᾽Αλλὰ τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ προαιώνιος βουλὴ καὶ εὐδοκία τοῦ Πατρός. Ὁ Θεὸς Πατὴρ εἶδε κυλιόμενον καὶ πνιγόμενον στὰ πάθη καὶ τὴν ἐνοχήν του τὸν ἄνθρωπον, ὁ Πατὴρ τὸν εὐσπλαγχνίσθη τὸν ἁμαρτωλόν, ὁ Πατὴρ ἐπόνεσε τὸν παραβάτην καὶ ἔνοχον καὶ ὁ Πατὴρ στήν ἄπειρή του φιλανθρωπία καὶ ἀγάπη ἀπεφάσισε νὰ σώσει τὸν ἄνθρωπον καὶ «*ὁ Πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου*»!

Ὁ Υἱὸς πάλιν ἔκαμε τὴν συγκατάβασιν αὐτήν, γιὰ νὰ ἐκπληρώσει τὸ θέλημα καὶ τὴν εὐδοκίαν τοῦ Πατρός του. Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο. Καὶ ὁ Θεός-Λόγος γεννᾶται ὡς ἄνθρωπος μέσα στὸ Σπήλαιο καὶ ὡς ὁ πάμπτωχος τῶν ἀνθρώπων ἀνακλίνεται εἰς τὴν Φάτνην. Ὅμως παρὰ τὴν πτωχείαν τῆς

συγκαταβάσεώς του, κινοῦνται ἅγιοι Ἄγγελοι καὶ εὐλαβεῖς ἄνθρωποι, ᾿Αστήρ καὶ Μάγοι καὶ Ποιμένες γιά νὰ ὑμνήσουν τὴν εὐδοκίαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ τήν συγκατάβασιν.

* * * * *

«*Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο*». Τὸ εἴπαμε θαῦμα, μυστήριον, μέγα θαῦμα καὶ ἀνερμήνευτον μυστήριον. Τὸ μέγα καὶ μοναδικὸν στὸ εἶδος του θαῦμα τῆς θείας ἀγαθότητος καὶ δυνάμεως καὶ σοφίας θαῦμα. Καὶ βέβαια τὸ νὰ γίνει ὁ Θεὸς ἄνθρωπος, δηλαδή νὰ γίνει ὁ ἄπειρος πεπερασμένος, ὁ παντοδύναμος ἀδύνατος, ὁ πλούσιος πτωχός, ὁ παντέλειος Θεὸς ποὺ δὲν ἔχει ἀνάγκην οὐδενός, ἄνθρωπος ποὺ ἔχει τοῦ κόσμου τίς ἀνάγκες καὶ χρειάζεται καὶ νὰ τρώγει καὶ νὰ πίνει γιὰ νὰ συντηρεῖται, νὰ κοιμᾶται γιὰ νὰ ἀναπαύεται, εἶναι μυστήριον καὶ θαῦμα. Καὶ νὰ εἶναι ὁ ἴδιος συγχρόνως καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν καὶ στιγμὴν καὶ στὸν Οὐρανὸν καὶ στὴν γῆν, καὶ περιωρισμένος στὸ Σπήλαιον καὶ τὴν Φάτνην, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ παρών, καὶ πτωχὸς καὶ πλούσιος, καὶ ἀδύνατον νήπιον καὶ παντοδύναμος Κύριος, καὶ πάνσοφος καὶ παντογνώστης, ἀλλὰ καὶ ἀγνοῶν πολλὰ πράγματα, τοῦτο τὸ μυστήριον τὸ ἀκατάληπτον, τοῦτο τὸ θαῦμα τὸ ἀνεξερεύνητον εἶναι ἔργον τῆς θείας ἀγαθότητος καὶ δυνάμεως καὶ σοφίας. Δηλαδή, χρειαζόταν ἡ θεία ἀγαθότης καὶ εὐσπλαγχνία, ἐχρειάζετο ἡ θεία δύναμις καὶ Χάρις, χρειαζόταν ἡ θεία γνῶσις καὶ σοφία γιὰ νὰ τὸ δημιουργήσει τοῦτο τὸ θαῦμα. Νὰ βρεῖ αὐτὸν τὸν συνδυασμὸν καὶ μέ τόν τρόπο αὐτό νὰ συνδυάσει τὰ πράγματα καὶ νὰ κάμει τὸν Θεὸν ἄνθρωπον, ἕνα Θεανδρικὸν πρόσωπον, αἶρον τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Νὰ ἐξαποστείλει τὸν Θεὸν στὴν γῆν. Νὰ παρουσιάσει τὸν Θεὸν ἀπὸ τὴν Φάτνην, νὰ τὸν παρουσιάσει φτωχὸν καὶ γυμνόν καὶ ἔρημον, ἀλλὰ καὶ ὑμνούμενον καὶ δοξαζόμενον ὑπὸ οὐρανίου στρατιᾶς Ἀγγέλων καὶ

᾽Αρχαγγέλων. Πράγματι «*ὁ Πατὴρ ηὐδόκησεν, ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἡ Παρθένος ἔτεκε Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα*».

* * * * *

Ἑορτή, ἑορτὴ καὶ πανήγυρις· μεγίστη, παμμεγίστη ἑορτὴ καὶ πανήγυρις. Ἑορτὴ καὶ πανήγυρις τῆς θείας εὐδοκίας καὶ τῆς θείας συγκαταβάσεως καὶ τῆς θείας πράγματι σωτηρίας, ἀφοῦ τὴν σωτηρίαν καὶ λύτρωσιν μᾶς ἐπρόσφερεν ἡ εὐδοκία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Ὑἱοῦ ἡ συγκατάβασις, ἀφοῦ «*λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ*», καὶ ἀφοῦ «*ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος*», ὁ Θεὸς Λόγος τοῦ προανάρχου Πατρός. Καὶ σήμερον ἑορτάζοντες τὴν κατὰ σάρκα Γέννησιν τοῦ Σωτῆρος μας καὶ ἀγαλλόμενοι γιὰ τὴν λύτρωσιν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἀπέστειλεν ὁ Κύριος, ἐκ βάθους ψυχῆς ἂς εὐχαριστήσουμε τὸν Θεὸν ποὺ μᾶς ἔδειξεν αὐτὴν τὴν εὐδοκίαν, ἂς προσκυνήσουμε τὸν Υἱὸν ποὺ ἦλθε καὶ μᾶς ἔσωσεν, ἂς ὑμνήσουμε καὶ τὴν Παναγίαν Παρθένον ποὺ στάθηκε τὸ ἄξιον ὄργανον τῆς θείας βουλῆς καὶ εὐδοκίας, γιὰ νὰ ἔχουμε μεταξύ μας τὸν Θεάνθρωπον Λυτρωτήν μας. Δόξα, λοιπόν, ἐγκάρδιος καὶ προσκύνησις καὶ λατρεία στὸν Πανάγαθον καὶ φιλάνθρωπον Θεόν, «*δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία*».

* * * * *

Δ . ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ

«ΕΓΕΝΝΗΘΗΣ, ΧΡΙΣΤΕ ΜΑΣ»

Ἐγεννήθης, Κύριε. Δὲν ἐστάθης μακρυά μας καὶ δὲν μᾶς ἄφησες μόνους νὰ χαροπαλαίωμεν μέσα στὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ ἁμαρτίας. Δὲν μᾶς ἄφησες. Μᾶς ἐλυπήθης, μᾶς ἐπόνεσες καὶ μᾶς ἦλθες. Ἦλθες κοντά μας. Ἦλθες νὰ ζήσεις μαζί μας. Ἦλθες καὶ ἔγινες ὅμοιός μας, ἄνθρωπος ἀληθινός

Θεάνθρωπος Κύριος, καὶ μᾶς ἄνοιξες, Σὺ ὁ ἀναμάρτητος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, τὸν δρόμον τοῦ Οὐρανοῦ. Τί μεγάλη ἡ ἀγάπη σου! Πόσον ἀπροσμέτρητος ἡ εὐεργεσία Σου! Ἀλλά, Κύριε, τώρα βοήθησέ μας. Σ᾽ αὐτὸν τὸν δρόμον ποὺ μᾶς ἄνοιξες χειραγώγησέ μας. Στὴν ἐπίγειον πορείαν μας κατεύθυνέ μας. Μᾶς βλέπεις; Περπατοῦμε καὶ σκοντάφτουμε. Τόσον κακὸς εἶναι ὁ δρόμος τῆς ζωῆς μας καὶ τόσον μικρές οἱ δυνάμεις οἱ δικές μας. Χωρὶς ἐσένα τί νὰ κάνουμε; Χωρὶς τὴν βοήθειάν Σου, πῶς θὰ προχωρήσουμε; Χωρὶς τὴν συμπαράστασή Σου, πῶς θά φθάσουμε στὸ τέρμα, στὸν Οὐρανὸν τῆς Βασιλείας Σου; Μικρόν, θεῖον βρέφος, πιάσε μας μέ τὸ παντοδύναμον χέρι Σου καὶ ὁδήγησέ μας ἐκεῖ ὅπου μᾶς καλεῖς· στὴν μετάνοιαν τώρα καὶ τὴν σωτηρίαν ποὺ μᾶς παρέχει ἡ Ἐκκλησία Σου· στὴν χαράν καὶ στὴν δόξαν, ἔπειτα, ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ Βασιλεία Σου. Ὦ, Κύριε, νεογέννητε Βασιλεῦ, προσκυνοῦμεν τὴν γέννησίν Σου καὶ δοξολογοῦμεν τὴν ἀγαθότητά Σου. Ἀλλ' ἔλα, ἔλα, Κύριε, νὰ γεννηθεῖς καὶ στίς καρδιές μας, γιὰ νὰ αἰσθανθοῦμε τὴν χάριν Σου καὶ νὰ ἐξασφαλίσουμε τὴν Βασιλείαν Σου.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Στὸ δεύτερο (Β) μέρος θὰ ἀναφερθοῦμε στοὺς δύο ἄξονες τῆς προετοιμασίας μας γιὰ τὴν Δεσποτικὴ ἑορτή, ἤτοι τῆς ὀργανώσεως τῆς δημοσίας κοινῆς προσευχῆς στὴν Ἐνορία καὶ τῆς ποιμαντικῆς φροντίδας πρὸς τοὺς πιστούς, τηρουμένων ἀσφαλῶς καί τῶν ὑγιεινομικῶν μέτρων, ὅπως αὐτά ἔχουν ἀνακοινωθεῖ ἀπό τήν Κυβέρνηση.

1. Ὀργάνωση τῆς δημοσίας κοινῆς προσευχῆς

α΄. Οἱ Ἱερές Ἀκολουθίες

«*Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω*»

(Πρός Κορινθίους Α΄ ιδ΄, 40)

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι προσευχομένη κοινότητα. Οἱ πιστοὶ συνέρχονται, συγκεντρώνονται στοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς γιὰ νὰ λατρεύσουν τὸν Θεό. Γἰ αὐτό καὶ οἱ Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας θέσπισαν τὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες καὶ διεμόρφωσαν τὸν τρόπο διεξαγωγῆς τους. Ἤδη ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔθεσε τὸν βασικότατο κανόνα ἐπιτελέσεως τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ «*Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω*».[1] Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίες πρέπει νὰ τελοῦνται σύμφωνα μὲ τὸ ἦθος τῆς πνευματικότητος ποὺ διδάσκει τό ἱερὸ Εὐαγγέλιο μὲ ταπείνωση, μὲ εὐλάβεια, ἐφαρμόζοντας τὴν τάξη, ὅπως ἔχει διαμορφωθεῖ καὶ παροδοθεῖ μέχρι τὶς ἡμέρες μας. Τὸ περιεχόμενο τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν διέπεται ἀπὸ τὸν κανόνα: δοξολογία - εὐχαριστία - δεηση. Ὅλες οἱ προσευχές μας περιέχουν αὐτὰ τὰ τρία στοιχεῖα δοξολογία τοῦ Θεοῦ, ποὺ πρέπει νὰ γίνεται «*μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας*»,[2] εὐχαριστία γιὰ τὶς ἐνέργειές Του «*ὑπὲρ ὧν ἴσμεν καὶ ὧν οὐκ ἴσμεν*», καὶ στήν ἱκεσία «*Σέ ὑμνοῦμεν, Σέ εὐλογοῦμεν, Σοί εὐχαριστοῦμεν Κύριε καί δεόμεθα σου ὁ Θεός ἡμῶν*» καθώς καί στήν δέηση γιὰ τὰ αἰτήματά μας πρέπει νὰ προηγοῦνται τὰ πνευματικὰ καὶ νὰ ἀκολουθοῦν τὰ βιοτικά, στὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνονται χαμερπῆ, ἐφάμαρτα καὶ αὐτονόητα κατὰ τὴ διακήρυξη τοῦ Κυρίου «*προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα*

[1] Κορινθίους Ά ιδ΄, 40.
[2] Ἑβραίους ιβ΄ 28.

πάντα προστεθήσεται ὑμῖν»[3] καὶ τὴν προτροπὴ τοῦ ἀποστόλου Παύλου «*τὰ ἄνω φρονεῖτε, τὰ ἄνω ζητεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς*».[4]

Τὸ «*Τυπικόν*» τῆς Ἐκκλησίας ἔχει καθορίσει καὶ τὴν «*τάξη*» μὲ τὴν ὁποία θὰ τελεσθοῦν οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίες, ποὺ πρέπει νὰ σέβονται καὶ νὰ τηροῦν οἱ πάντες Ἱερεῖς, Ἱεροψάλτες καί λοιπά στελέχη.

Στὴν συνέχεια δίνουμε ἰδιαίτερες ὁδηγίες γιὰ τὴν τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου.

Ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνουμε ὅτι στὴν Ἱερὰ Μητρόπολή μας τὰ Χριστούγεννα τελοῦμε δύο θεῖες Λειτουργίες λόγῳ τοῦ πολυπληθοῦς τῶν Ἐνοριῶν μας, τοῦ ἀστικοῦ χαρακτήρα τους καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἢ τοῦ προγράμματος τῆς ζωῆς τῶν πιστῶν, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείπουμε τὴν παράδοσή μας, δίνουμε τὴν δυνατότητα μὲ αὐτὲς τὶς διευθετήσεις ὁ ὅσους δυσκολεύονται, νὰ φιλοτιμηθοῦν νὰ συμμετάσχουν στὴν ἑορταστικὴ εὐχαριστηριακὴ σύναξη τῶν πιστῶν.

Σημειώνουμε ἐπεξηγηματικὰ τὸν λόγο γιὰ τὸν ὁποῖο ὁρίσθηκε ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Χριστουγέννων νὰ τελεῖται πρὶν τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἥλιου. Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποσκοποῦσε στὴν καταπολέμηση τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τῆς προσκυνήσεως τοῦ ἥλιου ὡς Θεοῦ, εἰσήγαγε τὴν ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων γιὰ νὰ λατρεύεται καὶ νὰ προσκυνεῖται ὁ νοητὸς Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης[5] δηλαδὴ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὁποῖος προϋπῆρχε τῆς

[3] Ματθαίου στ΄, 7-8.
[4] Πρὸς Κολασσαεῖς γ΄, 2.
[5] Μαλαχίου δ΄ 2.

δημιουργίας τοῦ κτιστοῦ ἡλίου. Ὁ κτιστὸς ἥλιος εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἀκτίστου Ἡλίου, ὁ Ὁποῖος ὑπῆρχε προαιώνια. Γι αὐτὸ ἡ Θεία Λειτουργία τελεῖται πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ κτιστοῦ ἡλίου.

Ἐνῶ διασώζουμε τὴν βαθύτατη ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὴν προαιώνια ὕπαρξη τοῦ Θεοῦ Λόγου, συγκαταβαίνουμε καὶ στὴν ἀδυναμία ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀδυνατοῦν νὰ προσέλθουν «*σκοτίας ἔτι οὔσης*»[6] στὴν Θεία Λειτουργία, τελοῦντες τὴν δεύτερη Θεία Λειτουργία.

Ὅπως ὁ Θεὸς μὲ τὸν λόγο Του «*γεννηθήτω φῶς*»[7] διεχώρισε τὸ πρωτόγονο χάος καὶ σκότος, ἔτσι μὲ τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Υἱοῦ Του, ὁ Ὁποῖος εἶναι τὸ «*φῶς τὸ ἀληθινὸ, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον*»[8] φώτισε καὶ ἔλαμψε μὲ τὴν θεογνωσία τὶς καρδιὲς καὶ τὸ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ἀποστολικὸ: «*Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ*»[9].

Πρόγραμμα ἑορταστικῆς περιόδου

17ης Δεκεμβρίου- Χριστουγέννων 25.12.2024

Πρωτοχρονιᾶς 1.1.2025 καί Θεοφανίων 6.1.2025

16-17 Δεκεμβρίου, Δευτέρα - Τρίτη

[6] Ἰωάννου κ΄, 1.
[7] Γενέσεως α΄, 3.
[8] Ἰωάννου α΄ 9.
[9] Κορινθίους Β΄ δ΄ 6.

Μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Προφήτου Δανιήλ τοῦ ἐν Βαβυλώνι καί τῶν Ἁγίων Τριῶν Παίδων Ἀνανίου, Ἀζαρίου καί Μισαήλ τῶν ἐν καμίνῳ καί Ἁγίου Διονυσίου ἐπισκόπου Αἰγίνης τοῦ ἐν Ζακύνθῳ

Τό ἑσπέρας τῆς Δευτέρας τῆς 16ης θά τελεσθεῖ Μέγας Ἀρχιερατικός Ἑσπερινός στόν Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς ἐπί τῇ μνήμῃ τῶν Προστατῶν μας Ἁγίου Ἐνδόξου Προφήτου Δανιήλ καί τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Διονυσίου Ἐπισκόπου Αἰγίνης τοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Τό πρωΐ τῆς Τρίτης 17ης θά τελεσθεῖ στόν ἴδιο Ἱερό Ναό θεία Λειτουργία.

Μετά τήν θεία Λειτουργία θά δεχθοῦμε στά Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας ὅσους ἐπιθυμοῦν νά μᾶς εὐχηθοῦν γιά τήν ὀνοματική ἑορτή μας.

Τετάρτη 25η Δεκεμβρίου 2024 Χριστούγεννα

Ἡ Ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων τελεῖται φέτος σὲ ἡμέρα τῆς Ἑβδομάδος ***Τετάρτη.***

1. Τήν Κυριακή πρό τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως 22 Δεκεμβρίου 2024 θά τελεσθεῖ ὁ Ὄρθρος καί ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

2. Τήν Τρίτη 24.12.2024 παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων θά τελεσθοῦν

α) ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ὄρθρου τῆς ἡμέρας

β) ἡ Ἀκολουθία τῶν Μεγάλων καί Βασιλικῶν Ὡρῶν

γ) Ὁ Ἑσπερινός τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων

δ) ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

ε) **Τό ἑσπέρας** στὸν Μητροπολικὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς, θὰ τελεσθεῖ ἡ καθιερωμένη Ἀκολουθία τοῦ Πανηγυρικοῦ Ἑσπερινοῦ τῶν Χριστουγέννων, μὲ τὴν συμμετοχὴ ὅλων τῶν Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, Πρεσβυτέρων καί Διακόνων.

Ὁμιλητὴ ὁρίζουμε τὸν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Παναγιώτη Καλάβρια, Ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς

3. Ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα Τετάρτη 25 Δεκεμβρίου 2024 θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖες Λειτουργίες, τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ πρώτη, ὅπως προβλέπεται ἀπό τό Τυπικό 5-8.30 π.μ. καί ἡ δεύτερη 9-10.30 π.μ.

4. Τήν Πέμπτη 26.12.2024 θά τελεσθεῖ ἡ Ἀκολουθία κατά τήν προβλεπομένη διάταξη ἐκ τοῦ Τυπικοῦ.

Τετάρτη 1η Ἰανουαρίου 2025 Πρωτοχρονιά

1. Τό ἑσπέρας τῆς 31ης Δεκεμβρίου θά τελέσουμε τόν Πανηγυρικό Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου στόν Κοιμητηριακό Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Βασιλείου τοῦ Κοιμητηρίου τοῦ Δήμου Βύρωνος

2. Τὴν Πρωτοχρονιά, 1 Ἰανουαρίου 2025 μετά τήν θεία Λειτουργία θά τελεσθεῖ ἡ Δοξολογία γιά τήν εἴσοδο μας στό νέο ἔτος 2025.

3. Στήν συνέχεια, ὅπως συνηθίζεται ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (1974), θά τελέσουμε στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ στὶς 12 τὸ μεσημέρι τήν **Ἀκολουθία τῆς κοπῆς τῆς Βασιλόπιτας** γιὰ νὰ ἀπευθύνουμε τὶς πατρικὲς εὐχὲς μας στοὺς Κληρικοὺς καὶ στὶς οἰκογένειές τους, στοὺς Ἄρχοντες τῶν πόλεών μας, στὰ στελέχη τῶν Ἐνοριῶν, στοὺς διάφορους τομεῖς τῆς διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας καὶ ὁ ὅλους τοὺς πιστοὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ποὺ θὰ προσέλθουν.

Ὀφείλετε ἑπομένως ὁ καθένας ὑπεύθυνος νὰ ἐνημερώσει τοὺς ἄμεσους συνεργάτες του καὶ νὰ προσέλθουν στὴν ἑορταστικὴ ἐκδήλωση.

*

Δευτέρα 6η Ἰανουαρίου 2025 Θεοφάνεια

1. Τήν Παρασκευή 3 Ἰανουαρίου 2025 Προεόρτια τῶν Φώτων θὰ τελεσθεῖ ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ὄρθρου τῆς 3 Ἰανουαρίου 2025, τῶν Μεγάλων καὶ Βασιλικῶν Ὡρῶν τῶν Θεοφανείων. **Δέν τελεῖται θεία Λειτουργία.**

2. Τό Σάββατο πρό τῶν Φώτων 4 Ἰανουαρίου 2025 τό πρωῒ θά τελεσθεῖ ὁ Ὄρθρος καί ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

3. Τήν Κυριακή παραμονή τῶν Φώτων 5 Ἰανουαρίου 2025 θά τελεσθεῖ ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου *καί ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ.*

Τό ἑσπέρας στὴν Ἱερὰ Μητρόπολή μας θὰ τελέσουμε τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, σύμφωνα μέ τό Τυπικό, εἰδικῶς στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς **στὶς 6 μ.μ.** στὸν ὁποῖο θὰ προσέλθετε ἅπαντες, Πρεσβύτεροι καί Διάκον*οι.*

Ὁμιλητή ὁρίζουμε τόν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Χρῆστο Μπάρδη, Ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος Βύρωνος.

Κατὰ τὴν παραμονὴ Κυριακή τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων 5 Ἰανουαρίου 2025, ὅπως συνηθίζεται, θὰ ἐξέλθετε νὰ ἐπισκεφθεῖτε τὶς οἰκίες γιὰ νὰ τὶς ἁγιάσετε. Προτρέπουμε ὅλους νὰ μὴ ραθυμήσετε, νὰ μὴν ἀθυμήσετε, ἀλλὰ νὰ ἀνταποκριθῆτε στήν ὑποχρέωση αὐτὴ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν θὰ σᾶς δώσουν φιλοδώρημα. Δῶρο στοὺς πιστοὺς εἶναι ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ φωτισμός.

4. Τήν Δευτέρα 6.1.2025 θά τελεσθεῖ ὁ Ὄρθρος, ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καθώς καί ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἁγιασμοῦ.

*** * * * ***

β . Κατάρτιση τῶν Συνεργατῶν

Γιὰ τὴν τέλεση τῆς θείας λατρείας εἶναι ἀναγκαῖοι καὶ οἱ Συνεργάτες ποὺ διακονοῦν στὸν Ἱερὸ Ναό, ὁ καθένας γιὰ τὴν ἐργασία του.

Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ διδάξετε ὅλους τοὺς Συνεργάτες σας στὴν Ἐνορία πῶς πρέπει νὰ ἀσκοῦν τὴν διακονία τους, ὅπως προτρέπει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «*Νὰ συμπεριφέρεται κανεὶς στὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὁ στύλος καὶ τὸ θεμέλιο τῆς ἀλήθειας*».[10]

Ἱεροψάλτες

Πρῶτοι Συνεργάτες, οἱ Ἱεροψάλτες στοὺς ὁποίους πρέπει νὰ συστήσετε νὰ τηροῦν τὶς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ, νὰ μὴ αὐθαιρετοῦν, νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν τὸ ἀναλόγιο γιὰ νὰ προβληθοῦν, ἀλλὰ μὲ ταπείνωση καὶ συναίσθηση τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ νὰ ἐπιτελοῦν τὴν διακονία τους γιὰ νὰ «*λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας*».[11]

Οἱ Ἱερὲς Ἀκολουθίες τῶν ἑορτῶν περιλαμβάνουν ὕμνους καὶ ἀναγνώσματα, ποὺ στὸ καθένα περιέχεται μία διδασκαλία γιὰ τὸ ἑορταζόμενο πρόσωπο καὶ γεγονός.

Γἰ αὐτὸ πρέπει εἴτε νὰ ψάλλονται εἴτε νὰ διαβάζονται μὲ προσοχὴ καὶ νὰ ἀποδίδεται τὸ νόημά τους.

*

Ἐκκλησιαστικοὶ Σύμβουλοι

Ἑπόμενοι Συνεργάτες οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Ἐπίτροποι. Καὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ ἐκπαιδευθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ποὺ εἶναι οὐσιαστικὰ καὶ συμβάλλουν στὴν εὔρυθμη τέλεση τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ὀφείλετε νὰ τοὺς ἐνημερώσετε γιὰ ὅλα τὰ θέματα καὶ ἐκεῖνοι μὲ

[10] Τιμόθεον Ά ́γ 15.
[11] Ἑβραίους ιβ́ 28.

ὑπακοή, καλὴ διάθεση, προθυμία καὶ σεβασμὸ νὰ ἐπιτελοῦν τὸ ἔργο τους.

Οἱ ᾽Επίτροποι ἐπιβάλλουν τὴν τάξη στὴν ῾Ιερὰ ᾽Ακολουθία. Διευκολύνουν τοὺς πιστοὺς στὸν ῾Ιερὸ Ναό. Διευθετοῦν τὰ ζητήματα χωρὶς νὰ θορυβοῦν. ᾽Εξηγοῦν μὲ εὐγένεια. ᾽Επιλαμβάνονται ὅλων τῶν θεμάτων, ὥστε οἱ Πρεσβύτεροι καὶ οἱ Διάκονοι νὰ ἐπιτελοῦν ἀπερίσπαστοι τὰ καθήκοντά τους στὴν σύναξη τῶν πιστῶν.

῾Η πρόληψη τῶν θορύβων καὶ ἀταξιῶν ποὺ ταράσσουν τοὺς προσευχόμενους εἶναι ἀποκλειστικὸ καθῆκον τους. ᾽Ιδιαιτέρως ἐφιστᾶται ἡ προσοχή σας γιὰ νὰ λάβετε τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, ὥστε νὰ μὴ προκαλεῖται θόρυβος ἀπὸ πιεστικούς, ἀνυπόμονους καὶ βιαστικοὺς κατὰ τὴν μετάδοση τῶν ᾽Αχράντων Μυστηρίων. ᾽Επίσης ὀφείλετε νὰ ἐπιβάλλετε τάξη καὶ στὸ ῾Ιερὸ Βῆμα. Αὐτὸς ὁ θόρυβος εἶναι κατὰ πάντα ἀδικαιολόγητος καὶ σκανδαλίζει τοὺς πιστούς.

*

Λοιποὶ Συνεργάτες

Πέρα ἀπὸ αὐτὰ καὶ οἱ λοιποὶ Συνεργάτες τῆς ᾽Ενορίας πρέπει νὰ ἐνημερωθοῦν γιὰ τὰ καθήκοντά τους, ὥστε εἰ δυνατόν, κανένα ἀπρόοπτο καὶ ἀπρογραμμάτιστο νὰ μὴ σᾶς ἐκθέσει.

Δὲν ἀγνοεῖτε ἀσφαλῶς, ὅτι αὐτὲς τὶς ἡμέρες θὰ προσέλθουν στὶς ῾Ιερὲς ᾽Ακολουθίες καὶ πιστοί, οἱ ὁποῖοι ἐκκλησιάζονται μία ἢ δύο φορὲς τὸ χρόνο. Αὐτοὶ δὲν γνωρίζουν. Πρέπει κάποιος νὰ τοὺς

ὑποδείξει τὰ δέοντα γιὰ νὰ μὴ στενοχωρηθοῦν καὶ νὰ μὴ σᾶς στενοχωρήσουν.

γ΄. Εὐπρεπισμὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Μετὰ τὴν ἐκπαίδευση τῶν Συνεργατῶν ἐπιβάλλεται νὰ φροντίσετε τὴν καθαριότητα καὶ εὐπρέπεια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύονται οὔτε ὑπερβολὲς οὔτε ἀδιαφορία.

Σὲ παλαιότερες Ἐγκυκλίους μας ἔχουμε ἐπιστήσει τὴν προσοχὴ ὅλων, ὥστε οἱ πολυέλαιοι, τὰ καλύμματα, τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ τῆς θείας λατρείας νὰ εἶναι καθαρά.

Στὴν ἑνότητα αὐτὴ συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ συντονισμός, ἡ σωστὴ ρύθμιση καὶ καλὴ χρήση τῶν μικροφωνικῶν ἐγκαταστάσεων. Γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ ὑπενθυμίζουμε τὰ ὑπ᾽ ἀριθμὸ Φ.1/4/591/8.7.2003 καὶ Φ.1/4/872/4.9.2008 Ἐγκύκλια Σημειώματά μας.

* * * * *

2. Ποιμαντικὴ φροντίδα

α΄. Ἡ πνευματικὴ προετοιμασία τῶν πιστῶν γιὰ τὴν συμμετοχή τους στὴν ἑορτὴ τῆς Ἐκκλησίας

Ἀπαραιτήτως ὑποχρεούμεθα νὰ προετοιμάσουμε τοὺς πιστοὺς κατάλληλα νὰ ἐκκλησιασθοῦν καὶ νὰ δοξολογήσουν τὸν Θεὸ γιὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ χάρισε στὸ γένος τῶν ἀνθρώπων μὲ τὴν ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ Του.

Ὑπάρχουν κατάλληλα βοηθήματα ποὺ μπορεῖτε νὰ τὰ συμβουλευθεῖτε. Στὴν πνευματικὴ προετοιμασία περιλαμβάνεται ἡ

καλλιέργεια τῶν πιστῶν γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὶς Ἱερὲς Ἀκολουθίες, ἡ προσέλευση στὰ ἅγια Μυστήρια· τὴν ἱερὰ ἐξομολόγηση καὶ τὴν θεία Μετάληψη τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, ἡ συμφιλίωση πρὸς ὅλους, ἡ προσευχή, ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν νέκρωση τῶν παθῶν, ἡ ἄσκηση τῶν ἀρετῶν, ἡ ζωὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσέβειας.

Ἡ συμμετοχὴ στὰ Ἅγια Μυστήρια καὶ ὁ προσωπικὸς ἀγώνας ἑνώνουν προσωπικά, λυτρωτικὰ τὸν πιστὸ μὲ τὸν Σαρκωθέντα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ἐφόσον τὰ πάντα στὴν Ἐκκλησία πρὸς αὐτὸ τὸν σκοπὸ συντελοῦν κατὰ τὴν ἀποστολικὴ διδασκαλία: *«Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ*».[12]

Ἡ ἀνάλυση τῶν ἀναγνωσμάτων ποὺ ἀναφέρονται στὸ «*μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον*»[13] εἶναι ἕνα ὡραῖο καὶ ἐποικοδομητικὸ θέμα, τὸ ὁποῖο συνιστοῦμε νὰ παρουσιάσετε στὶς διαλέξεις καὶ στὶς κατηχητικὲς ὁμιλίες σας γιὰ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν πιστῶν, ὥστε νὰ ἀποκτήσουν τὴν γνώση τοῦ μυστηρίου τῆς σωτηρίας μας. Ἰδιαίτερη μέριμνα νὰ ἐπιδείξετε γιὰ τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν μαθητῶν. Εἶναι μία ἀκόμη καλὴ εὐκαιρία καὶ δυνατότητα, ἡ ὁποία προσφέρεται γιὰ νὰ τὴν ἀξιοποιήσουμε ποιμαντικά.

Γιὰ τὴν προετοιμασία τῶν πιστῶν ἀξιοποιήσατε καὶ κάθε εὐκαιρία τῶν κατ᾽ οἶκον ἐπισκέψεων, γιὰ τὴν τέλεση Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Μὴ περιορίζεσθε στὴν τέλεση τῆς Ἱερᾶς

[12] Ἐφεσίους β΄ 19-20.
[13] Τιμόθεον Α΄ γ΄ 16.

᾽Ακολουθίας. ᾽Επωφεληθεῖτε γιὰ νὰ μιλήσετε γιὰ τὶς ἡμέρες, γιὰ τὴν σημασία τους, προσφέρετε ἕνα ἐποικοδομητικὸ βιβλίο. ᾽Αναφερθεῖτε στὴν ἀνάγκη συμμετοχῆς στὰ ἁγιώτατα Μυστήρια.

β΄. Μηνύματα

Συνημμένως στὴν παροῦσα ἀποστέλλουμε τὰ Μηνύματα γιὰ τὰ Χριστούγεννα 2024 καὶ τὴν Πρωτοχρονιά 2025 προκειμένου νὰ ἀναγνωστοῦν κατὰ τὴν ἀπόλυση τῆς θείας Λειτουργίας τῆς 25ης Δεκεμβρίου 2024 καὶ 1ης ᾽Ιανουαρίου 2025.

δ΄. Ἐκκλησιασμός Σχολείων

Ἐπειδὴ μερικὰ Σχολεῖα προγραμματίζουν τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν μαθητῶν πρὶν τὶς διακοπὲς τῶν Χριστουγέννων, συνιστοῦμε, μὲ πρωτοβουλία σας, νὰ ἐπικοινωνήσετε ἐγκαίρως μὲ τὶς Ἐκπαιδευτικὲς Ἀρχές, ὥστε νὰ ρυθμίσετε τὸν ἐκκλησιασμὸ τῶν μαθητῶν, ἐνημερώνοντάς τους γιὰ τὸ πότε μποροῦν νὰ ἐκκλησιασθοῦν τὰ παιδιὰ καὶ νὰ κοινωνήσουν.

έ. Θεολογικὰ καὶ Ἑορταστικὰ Κείμενα

Γιὰ τὴν πνευματικὴ κατάρτισή σας συνημμένως ἀποστέλλουμε κείμενα ποὺ ἀναλύουν θεολογικὰ τὸ νόημα τῶν ἑορτῶν τοῦ Δωδεκαημέρου (Χριστουγέννων, Περιτομῆς τοῦ Κυρίου, Θεοφανείων).

στ΄. Διανομὴ Φυλλαδίων, βιβλιδαρίων καὶ λοιπῶν ἐντύπων

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολή μας θὰ ἐκδώσει γιὰ νὰ διανεμηθοῦν στοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὸ παγκάρι τὰ ἑξῆς τὰ Μηνύματά μας γιὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὴν Πρωτοχρονιά.

ζ . Εὐχὲς στοὺς συνεργάτες σας

Μὴ παραλήψετε νὰ εὐχηθεῖτε γιὰ τὶς ἑορτὲς στοὺς Συνεργάτες καὶ σὲ ὅλα τὰ Στελέχη τῆς Ἑνορίας σας.

* * * * *

3. «*Ἔρανος Ἀγάπης 2024*»

Τὰ Χριστούγεννα εἶναι ἑορτὴ πανσεβάσμιος, ἑορτὴ ἀγάπης καὶ κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἑορτὲς μᾶς ἑνώνουν καὶ φανερώνουν τὴν ἐν Χριστῷ ἀδελφότητά μας.

Γὶ αὐτὸ διοργανώνουμε τὴν φιλανθρωπία τῆς Ἑνορίας, ὥστε νὰ προσφέρουμε ἀγάπη, στοργή, πρόνοια καὶ βοήθεια σὲ ὅσους ἔχουν ἀνάγκη.

Ὁ «*Ἔρανος τῆς Ἀγάπης*» προορίζεται γιὰ νὰ συγκεντρώσουμε χρήματα, γιὰ τὸν σκοπό αὐτό.

Στὴν περίοδο τῆς δοκιμασίας τῶν ἀδελφῶν συνανθρώπων μας ἔχουν ἐφαρμογὴ οἱ προφητικοὶ λόγοι:

«*Διάθρυπτε πεινῶντι τὸν ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἰσάγε εἰς τὸν οἶκον σου. ἐὰν ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει… καὶ δῷς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου καὶ ψυχὴν τεταπεινωμένην ἐμπλήσῃς, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου, καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία. καὶ ἔσται ὁ Θεός σου μετὰ σοῦ διαπαντός*».[14]

[14] Ἡσαΐου νή , 7, 10-11.

Γιὰ τὴν διακονία αὐτὴ ἔχουμε δώσει ὁδηγίες μὲ τὸ ὑπ᾽ ἀριθμὸν Φ.1/4/480/08.10.2024 Ἐγκύκλιο Σημείωμά μας καὶ μὲ τὴν ὑπ᾽ ἀριθμὸν 305 (Φ.1/3/478/08.10.2024 Ἐγκύκλιό μας.

Διανομή δεμάτων μὲ τρόφιμα

Ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὶς Ἐνορίες θὰ διανεμηθοῦν, ὅπως τὰ παρελθόντα ἔτη, μαγειρευμένο φαγητό, δέματα μὲ τρόφιμα καὶ χρηματικὰ βοηθήματα.

Αὐτὸ τὸ καθῆκον μᾶς ὑπενθυμίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφοντας:

«*Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ Θεός*».[15]

Δισκοφορίες

Ὑπενθυμίζουμε ὅτι κατὰ τὴν περίοδο τῶν ἑορτῶν θὰ διεξαχθοῦν δισκοφορίες ὡς ἑξῆς, ὅπως ἀναφέρονται στὸ ὑπ᾽ ἀριθμὸν **Φ.1/4/553/19.11.2024** Ἐγκύκλιο Σημείωμά μας.

Ἐνημερωτικὰ ἀναφέρουμε ὅτι θά διεξαχθοῦν στίς ἡμερομηνίες

α) Τήν Κυριακή 1 Δεκεμβρίου 2024- Ὑπέρ τοῦ «*Κεντρικοῦ Ταμείου Φιλανθρωπίας*»

β) Τήν Κυριακή τῶν Προπατόρων 15 Δεκεμβρίου 2024,

δ) Τήν Κυριακή πρό τῶν Χριστουγέννων 22 Δεκεμβρίου 2024,

ε) Τήν Τετάρτη τῶν Χριστουγέννων 25 Δεκεμβρίου 2024,

στ) Τήν Τετάρτη τῆς Πρωτοχρονιᾶς 01 Ἰανουαρίου 2025 καί

ζ) Τήν Κυριακή πρό τῶν Φώτων 5 Ἰανουαρίου 2025

η) Τή Δευτέρα τῶν Θεοφανείων 06 Ἰανουαρίου 2025.

[15] Ἑβραίους ιή , 16.

4. Οἱ ποιμαντικὲς Ἐγκύκλιοί μας τῆς περιόδου

Ὑπενθυμίζουμε καὶ τὶς σχετικὲς Ἐγκυκλίους μας τῶν προηγουμένων ἐτῶν γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς διακονίας μας αὐτὴ τὴν περίοδο.

10 (Φ.1/3/764) 14.12.2000 19 (Φ.1/3/952) 10.12.2001

25 (Φ.1/3/1063) 29.11.2002 32 (Φ.1/3/1065) 19.11.2003

43 (Φ.1/3/1402) 1.12.2004 54 (Φ.1/3/1285) 21.11.2005

64 (Φ.1/3/1423) 16.11.2006 72 (Φ.1/3/1165) 20.11.2007

84 (Φ.1/3/1192) 18.11.2008 96 (Φ.1/3/990) 25.11.2009

107 (Φ.1/3/1343)129.11.2010 117 (Φ.1/3/1537) 9.12.2011

127 (Φ.1/3/1310) 3.12.2012 137 (Φ.1/3/1202) 25.11.2013

147 (Φ.1/3/1081) 19.11.2014 156 (Φ.1/3/912) 9.11.2015

168 (Φ.1/3/947) 1.12 2016 180 (Φ.1/3/945) 27.11.2017

193 (Φ.1/3/1003) 27.11.2018 212 (Φ.1/3/847) 15.11.2019

234 (Φ.1/3/693) 05.11.2020 253 (Φ.1/3/735) 15.11.2021

269 (Φ.1/3/625) 15.11.2022 284 (Φ.1/3/590) 20.11.2024

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί

Εὐχόμαστε νὰ ἑορτάσουμε θεαρέστως καί εὐσεβοφρόνως τὶς ἅγιες ἑορτὲς τῆς τοῦ Υἱοῦ Θεοῦ ἐν σαρκὶ ἐπιφανείας, προσφέροντες στὸν ἐν σπηλαίῳ γεννηθέντα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν πίστη, προσκύνηση, εὐχαριστήριο ὕμνο, δοξολογία, ὁμολογία, μαρτυρία, βίο ἔνθεο, ὑπομονὴ στὶς θλίψεις, μακροθυμία, ἀγάπη καὶ μετάνοια.

Μετὰ πατρικῶν καί ἑορτίων εὐχῶν

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† ῾Ο Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ ῾Υμηττοῦ Δανιήλ